גליון היכל הקודש

וועכענטליכע גליון ארויסגעגעבן דורך
מוסדות היכל הקודש ברסלב וויליאמסבורג
נתייסדה ע"י כ"ק מרן מוהרא"ש זי"ע

פרשת וישלח, י"ט כסלו, שנת תשפ"ד לפ"ק
שנה 13, גליון 9 (629)

זמנים (NYC)
הדלקת הנרות.................4:11
מוצאי שב"ק....................5:42

שיעורים כסדרן
נ"ך......................... זכריה ו–ז
בבלי................... בבא קמא ל'
ירושלמי................. ביכורים ב'
תוספתא.................... שבת ח'
רמב"ם.................. אישות י"ח

אַ וָוארְט אוֹיף דִי פַּרְשָׁה

וַיֹּאמֶר אִם יָבוֹא עֵשָׂו אֶל הַמַּחֲנֶה הָאַחַת וְהִכָּהוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לִפְלֵיטָה, יַעֲקֹב אָבִינוּ הָאט צֶעטֵיילְט זַיין מִשְׁפָּחָה אוֹיף צְוֵויי מַחֲנוֹת, זָאגְנְדִיג אַז אוֹיבּ עֵשָׂו וֶועט מַצְלִיחַ זַיין זִיךְ צוּ שְׁטַארְקְן אוֹיף אֵיין מַחֲנֶה, זָאל כָאטְשׁ דִי אַנְדֶערֶע מַחֲנֶה וֶוערְן גֶערַאטֶעוֶועט.

דִי אַלֶע זַאכְן וָואס יַעֲקֹב אָבִינוּ הָאט גֶעטוּן, וָואס עֶר הָאט זִיךְ צוּגֶעגְרֵייט וִוי אַזוֹי גֶערַאטֶעוֶועט צוּ וֶוערְן פוּן עֵשָׂו הָרָשָׁע, דָאס זֶענֶען זַאכְן וָואס עֶר הָאט צוּגֶעגְרֵייט פַאר אַלֶע דוֹרוֹת, פַאר אַלֶע אִידִישֶׁע קִינְדֶער, אַז זֵיי זָאלְן הָאבְּן אַ וֶועג וִוי אַזוֹי בֵּייצוּקוּמֶען דֶעם יֵצֶר הָרַע וָואס וויל נָאר צֶעבְּרֶעכְן אוּן זִיךְ שְׁטַארְקְן אוֹיף יֶעדְן אִידִישׁ קִינְד.

יֶעדֶער מֶענְטְשׁ הָאט צְוֵויי הֵיילִיגֶע מַחֲנוֹת וָואס בַּאשִׁיצְן אִים פוּן אַלֶע שְׁלֶעכְטֶע זַאכְן, דָאס אִיז תּוֹרָה אוּן תְּפִלָּה. דִי הֵיילִיגֶע תּוֹרָה וָואס אַ מֶענְטְשׁ אִיז זוֹכֶה צוּ לֶערְנֶען הִיט אִים אָפּ פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס, אַזוֹי וִוי חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (סוֹטָה כ"א.) "תּוֹרָה מַגְנָא וּמַצְלָא", דִי תּוֹרָה בַּאשִׁיצְט אוּן רַאטֶעוֶועט דֶעם מֶענְטְשׁ. אוּן אַזוֹי זָאגְט דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי (שִׂיחוֹת הָרַ"ן, סִימָן י"ט): "אֲפִילוּ דִי מֶענְטְשְׁן וָואס זֶענֶען זֵייעֶר וַוייט פוּן קְדוּשָּׁה, זֵיי זֶענֶען אַרַיינְגֶעכַאפְּט אִין עֲבֵירוֹת, בִּיז זֵיי זֶענֶען שׁוֹין מַמָּשׁ צוּגֶעוואוֹינְט צוּ טוּן עֲבֵירוֹת אוּן שְׁלֶעכְטֶע זַאכְן רַחֲמָנָא לִיצְלָן, פוּן דֶעסְט וֶועגְן אִיז דִי כֹּחַ פוּן תּוֹרָה אַזוֹי גְרוֹיס, אַז עֶס קֶען זֵיי אַרוֹיסְנֶעמֶען פוּן דִי עֲבֵירוֹת אִין וָואס זֵיי זֶענֶען אַרַיינְגֶעפַאלְן. אוֹיבּ וֶועלְן זֵיי זִיךְ מַאכְן אַ שְׁטַארְקֶע חִיּוּב צוּ לֶערְנֶען יֶעדְן טָאג אַזוֹיפִיל אוּן אַזוֹיפִיל, זָאל זַיין וָואס זָאל זַיין, וֶועלְן זֵיי זִיכֶער אַרוֹיסְגֵיין פוּן זֵייעֶרֶע שְׁלֶעכְטֶע גֶעוואוֹינְהֵייטְן, וַוייל דִי כֹּחַ פוּן תּוֹרָה אִיז גָאר גְרוֹיס".

פוּן דִי אַנְדֶערֶע זַייט אִיז דָא נָאךְ אַ הֵיילִיגֶע מַחֲנֶה וָואס רַאטֶעוֶועט דֶעם מֶענְטְשׁ פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס, דָאס אִיז תְּפִלָּה. וֶוען אַ אִיד אִיז זוֹכֶה צוּ דַאוֶונֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, עֶר רֶעדְט זִיךְ אוֹיס דָאס הַארְץ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, בּוֹיעֶט עֶר מִיט דֶעם אוֹיף בַּאשִׁיצוּנְג וֶוענְט אַרוּם זַיין מֹחַ, אַז דִי פֵיינְטְלִיכֶע גְרוּפֶּעס זָאלְן דָארְט נִישְׁט קֶענֶען אַרַיינְדְרִינְגֶען. וִוי לַאנְג אַ אִיד אִיז שְׁטַארְק מִיט תְּפִלָּה, מִיט רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אִיז עֶר פַארְזִיכֶערְט אַז קֵיינֶער וֶועט אִים נִישְׁט קֶענֶען בֵּייקוּמֶען.

דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי טַייטְשְׁט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח') דָאס וָואס חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (בְּרָכוֹת נ"ד:), "מַחֲנֶה יִשְׂרָאֵל כַּמָּה הָוֵי, תְּלָתָא פַּרְסֵי", וִוי גְרוֹיס אִיז גֶעוֶוען דִי מַחֲנֶה פוּן דִי אִידְן אִין מִדְבָּר? דְרֵיי פַּרְסָאוֹת. טַייטְשְׁט דָאס דֶער רֶבִּי אוֹיס אַז דִי דְרֵיי פַּרְסָאוֹת זֶענֶען דִי דְרֵיי תְּפִלּוֹת וָואס מְ'דַאוֶונְט יֶעדְן טָאג. וִוי לַאנְג אַ אִיד אִיז שְׁטַארְק מִיט דֶעם צוּ דַאוֶונֶען דִי דְרֵיי תְּפִלּוֹת יֶעדְן טָאג, שַׁחֲרִית מִנְחָה אוּן מַעֲרִיב, אִין בֵּית הַמֶּדְרָשׁ מִיט מִנְיָן, אִיז עֶר פַארְזִיכֶערְט אַז עֶר בְּלַייבְּן אִין דִי מַחֲנֶה יִשְׂרָאֵל, אוּן עֶר וֶועט דָארְט וֶוערְן אָפְּגֶעהִיטְן פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס. אוּן זִיכֶער וֶוען אִיד אִיז נָאךְ אוֹיךְ זוֹכֶה זִיךְ אוֹיסְצוּרֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף זַיין אֵייגֶענֶע שְׁפְּרַאךְ, אִיז נִישְׁטָא קַיין בֶּעסֶערֶע זַאךְ וָואס קֶען אִים אָפְּהִיטְן פוּן שְׁלֶעכְטֶע זַאכְן.

דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קי"א), "דוּרְךְ תְּפִלָּה קֶען אַ אִיד צוּקוּמֶען צוּ אַלֶעס, צוּ אַלֶעס גוּטְס, צוּ תּוֹרָה אוּן עֲבוֹדָה אוּן אַלֶע הֵיילִיגֶע זַאכְן, צוּ אַלֶע עֲבוֹדוֹת אוּן צוּ אַלֶע גוּטֶע זַאכְן פוּן אַלֶע וֶועלְטְן". אוֹיף סַיי וֶועלְכֶע וֶועג דֶער יֵצֶר הָרַע זָאל זִיךְ נָאר וֶועלְן שְׁטַארְקְן אוֹיפְ'ן מֶענְטְשׁ, אִיז דֶער עִיקָר עֵצָה נָאר תְּפִלָּה, זִיךְ אוֹיסְצוּרֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף דִי אֵייגֶענֶע שְׁפְּרַאךְ, אִים דֶערְצֵיילְן בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת אַלֶעס וָואס גֵייט אַרִיבֶּער אוֹיף אִים, סַיי בְּרוּחָנִיּוּת אוּן סַיי בְּגַשְׁמִיּוּת. וֶוען אַ אִיד אִיז שְׁטַארְק מִיט תְּפִלָּה, וֶועט עֶר צוּם סוֹף זוֹכֶה זַיין אִינְגַאנְצְן בֵּייצוּקוּמֶען דֶעם יֵצֶר הָרַע.

נִישְׁט אַלֶעמָאל קֶען אָבֶּער אַ מֶענְטְשׁ טוּן בֵּיידֶע זַאכְן אִינְאֵיינֶעם, נִישְׁט אַלְץ קֶען עֶר זִיךְ בַּאהַאלְטְן אִין בֵּיידֶע מַחֲנוֹת. אַמָאל כַאפְּט דֶעם מֶענְטְשׁ אַן הִתְעוֹרְרוּת אוּן עֶר קֶען זִיךְ אוֹיסְרֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן. אָבֶּער צוּמָאל מַאכְט זִיךְ אַז דֶער מֶענְטְשׁ אִיז נִישְׁט אִין דִי

<<<<<<

מוֹהֲרָא"שׁ דֶערְצֵיילְט

ס'קוּמְט שׁוֹין חֲנוּכָּה

מִיר טְרֶעטְן שׁוֹין אָט אָט אַרַיין אִין דִי הֵיילִיגֶע אוּן פְרֵיילִיכֶע טֶעג פוּן חֲנוּכָּה, וֶוען מִיר צִינְדֶען אָן דִי הֵיילִיגֶע חֲנוּכָּה לִיכְט, לַייכְט דָאס אוֹיף אוּנְזֶער הַארְץ אוּן נְשָׁמָה, מִיר דַארְפְן אוֹיסְנוּצְן דִי הֵיילִיגֶע חֲנוּכָּה טֶעג אוֹיפְצוּלַייכְטְן אוּן אוֹיפְצוּשַׁיינֶען אַזוֹי שְׁטַארְק, אַז דָאס זָאל שׁוֹין אָנְהַאלְטְן אוֹיךְ אוֹיף וַוייטֶער, אוֹיף דִי גַאנְצֶע יָאר.

קוּקְן אוֹיף דִי גוּטֶע זַייט

דִי עֶרְשְׁטֶע זַאךְ מִיט וָואס מִיר דַארְפְן זִיךְ אוֹיפְפְרִישְׁן אִין דִי טֶעג, אִיז מִיטְ'ן קוּקְן אוֹיף דִי גוּטֶע זַייט פוּן אוּנְז, מִיטְ'ן קוּקְן אוֹיף דִי גוּטֶע חֲלָקִים וָואס מִיר הָאבְּן, אוּן דַאנְקֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף דִי אַלֶע גוּטְס וָואס עֶר גֶעבְּט אוּנְז.

<<<<<<

א גוט ווארט

וָואלְסְטוּ גֶעוואוּסְט דָאס גְרוֹיסְקֵייט פוּן אָנְטוּן תְּפִלִּין וָואלְסְטוּ אוֹיפְגֶעשְׁפְּרִינְגֶען אִינְדֶערְפְרִי אָנְטוּן דִי הֵיילִיגֶע תְּפִלִּין. תְּפִלִּין קְלֶעבְּט צוּ דֶעם מֶענְטְשׁ צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, תְּפִלִּין הִיט דֶעם מֶענְטְשׁ עֶר זָאל נִישְׁט זִינְדִיגְן. חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (מְנָחוֹת מג:): "רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר, כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ תְּפִלִּין בְּרֹאשׁוֹ, וּתְפִילִין בִּזְרוֹעוֹ, וְצִיצִית בְּבִגְדוֹ, וּמְזוּזָה בְּפִתְחוֹ - הַכֹּל בְּחִזּוּק שֶׁלֹּא יֶחֱטָא", וֶוער עֶס גֵייט מִיט תְּפִלִּין וֶועט זִיכֶער נִישְׁט צוּקוּמֶען צוּ עֲבֵירוֹת; וַוייל וֶוען מֶען פְרֵייט זִיךְ מִיט דִי תְּפִלִּין - וֶוערְט מֶען צוּגֶעקְלֶעבְּט צוּם אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

הוֹיבּ נִישְׁט אָן דַיין טָאג מִיט קַיין שׁוּם זַאךְ, דָאס עֶרְשְׁטֶע זַאךְ זָאלְסְטוּ לוֹיפְן אִין שׁוּל אָנְטוּן טַלִּית וּתְפִילִין, טוּ אָן דִי הֵיילִיגֶע תְּפִלִּין שֶׁל יַד אוּן דִי הֵיילִיגֶע תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ. חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (יַלְקוּט שְׁמוֹת, רֶמֶז רכב): "אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הַמָּקוֹם אָנוּ רוֹצִים לְיַגֵּעַ בַּתּוֹרָה יוֹמָם וָלַיְלָה אֲבָל אֵין לָנוּ פְּנַאי", אִידִישֶׁע קִינְדֶער זָאגְן פַארְן אֵייבֶּערְשְׁטְן, 'וָואס זָאלְן מִיר טוּן? מִיר ווילְן אַזוֹי שְׁטַארְק לֶערְנֶען תּוֹרָה אַ גַאנְצְן טָאג אוּן אַ גַאנְצֶע נַאכְט, אָבֶּער מִיר הָאבְּן נִישְׁט קַיין צַייט, מִיר דַארְפְן בְּרֶענְגֶען פַּרְנָסָה', "אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, קַיְּמוּ מִצְוַת תְּפִלִּין וּמַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאִילוּ אַתֶּם יְגֵעִים יוֹמָם וָלַיְלָה", זָאגְט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער: 'טוּט אָן דִי הֵיילִיגֶע תְּפִלִּין, אוּן אִיךְ וֶועל דָאס רֶעכֶענֶען אַזוֹי וִוי אִיר לֶערְנְט פַאר מִיר אַ גַאנְצְן טָאג אוּן אַ גַאנְצֶע נַאכְט'.

(עֲצָתוֹ אֱמוּנָה וַיִּשְׁלַח תשפ"ד)

אַ בְּרִיוו פוּנֶעם רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ״א

אַזוֹי וִוי עֶלְטֶערְן פִירְן זִיךְ, וֶועלְן זִיךְ דִי קִינְדֶער פִירְן

בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ עֶרֶב שַׁבַּת קוֹדֶשׁ פָּרָשַׁת וַיִּשְׁלַח, י״ג כִּסְלֵיו, שְׁנַת תשע״ח לִפְרָט קָטָן

לִכְבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

וִויסְן זָאלְסְטוּ אַז קִינְדֶער פַארְשְׁטֵייעֶן אַלֶעס אוּן זֶעהן אַלֶעס, אֲפִילוּ זֵיי זֶענֶען נָאךְ יוּנְג. אוֹיבּ מֶען וִויל נַחַת פוּן דִי קִינְדֶער דַארְף מֶען זִיךְ אוֹיפְפִירְן מִיט יִרְאַת שָׁמַיִם; אַ קִינְד וָואס זֶעט זַיין טַאטֶע זִיךְ פִירְן מִיט יִרְאַת שָׁמַיִם, עֶר זֶעט זַיין טַאטֶע אָנְגְרֵייטְן נֶעגְל וַואסֶער פַארְן גֵיין שְׁלָאפְן, זַיין טַאטֶע לֵיינְט קְרִיאַת שְׁמַע פַארְן שְׁלָאפְן, עֶר רֶעדְט אֵיידְל, עֶר שְׁרַייט נִישְׁט אוּן שֶׁעלְט נִישְׁט, וֶועלְן דִי קִינְדֶער אוֹיךְ זַיין עֶרְלִיכֶע אִידְן. זֵיי וֶועלְן נָאכְמַאכְן זֵייעֶר טַאטֶע, זֵיי וֶועלְן אוֹיךְ לֵיינֶען קְרִיאַת שְׁמַע אוּן אָנְגְרֵייטְן נֶעגְל וַואסֶער פַארְן שְׁלָאפְן גֵיין, זֵיי וֶועלְן אוֹיךְ רֶעדְן אֵיידְל אוּן שֵׁיין.

רַשִׁ״י בְּרֶענְגְט אִין דִי וָואכֶעדִיגֶע סֶדְרָה ((בְּרֵאשִׁית לד, א): וַתֵּצֵא דִינָה בַּת - לֵאָה, דֶעם פָּסוּק (יְחֶזְקֵאל טז, מד): ״כְּאִמָּהּ בִּתָּהּ״, וִוי אַזוֹי אַ מַאמֶע פִירְט זִיךְ, אַזוֹי פִירְן זִיךְ דִי קִינְדֶער, וָואס חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פ, א) אַז דָאס גֵייט אַרוֹיף לֵאָה; בַּיי לֵאָה שְׁטֵייט (בְּרֵאשִׁית ל, טז): ״וַתֵּצֵא לֵאָה״, דָאס זֶעלְבֶּע שְׁטֵייט בַּיי דִינָה (שָׁם לד, א): ״וַתֵּצֵא דִינָה בַּת לֵאָה״, וַוייל וִוי אַזוֹי עֶלְטֶערְן פִירְן זִיךְ, וֶועלְן זִיךְ דִי קִינְדֶער פִירְן.

מֶענְטְשְׁן פְרֶעגְן פוּן וֶוען חִנוּךְ הֵייבְּט זִיךְ אָן, וִוי אַלְט דִי קִינְדֶער דַארְפְן זַיין אַז מֶען זָאל זֵיי שׁוֹין דַארְפְן מְחַנֵךְ זַיין; מוֹהֲרָא״שׁ זָאגְט אַז חִנוּךְ הֵייבְּט זִיךְ אָן נָאךְ פַאר דִי קִינְדֶער וֶוערְן גֶעבּוֹירְן, חִנוּךְ הֵייבְּט זִיךְ אָן בַּיי זִיךְ אַלֵיין. אַז דֶער טַאטֶע אִיז פַארְנוּמֶען מִיט זַיין ״סָאוֹשֶׁעל מִידְיֶע״ טָאג אוּן נַאכְט, וָואס וֶועט שׁוֹין זַיין מִיט דִי קִינְדֶער? אַז דֶער טַאטֶע קוּמְט אַהֵיים אוּן עֶר שְׁרַייט אוּן פְרַאסְקֶעט וְכוּ׳, וָואס עֶרְוַוארְט מֶען נָאךְ פוּן דִי קִינְדֶער?

אִיךְ רֶעד זֵייעֶר אַסַאךְ צוּ בַּחוּרִים זֵיי זָאלְן דַאוֶונֶען אוּן לֶערְנֶען, זֵיי זָאלְן זִיךְ פִירְן מִיט יִרְאַת שָׁמַיִם, אָבֶּער דִי בַּחוּרִים קוּקְן מִיר אָן וִוי אִיךְ בִּין אַרָאפּ גֶעפַאלְן פוּן דִי לְבָנָה, זֵיי זָאגְן מִיר: ״מַיין טַאטֶע דַאוֶונְט נִישְׁט, פַארְוָואס זָאל אִיךְ דַאוֶונֶען?״ ״מַיין טַאטֶע קוּקְט מָאוִויס, פַארְוָואס זָאל אִיךְ נִישְׁט קוּקְן מָאוִויס?״ עֶס אִיז בִּיטֶער שְׁוֶוער צוּ אַרְבֶּעטְן מִיט קִינְדֶער וָואס דִי עֶלְטֶערְן הָאבְּן זִיךְ אַלֵיינְס נִישְׁט מְחַנֵךְ גֶעוֶוען.

אִין קֶעמְפּ לֵייג אִיךְ שְׁלָאפְן דִי בַּחוּרִים, הָאבּ אִיךְ גֶעזֶען בַּחוּרִים וָואס שְׁלָאפְן אָן נַאכְט קְלֵיידֶער, נָאר מִיט אוּנְטֶער וֶועשׁ וְכוּ׳; בַּיי מִיר אִיז דָאס אַן עֶקְל אוּן אַ גְרוֹיל, הָאבּ אִיךְ זֵיי גֶעפְרֶעגְט: ״וָואס גֵייט פָּאר מִיט עֶנְק, ווָאוּ אִיז עֶנְקֶער צְנִיעוּת, ווָאוּ אִיז דָאס נָארְמַאלְקֵייט? אֲפִילוּ זָאלְסְט שְׁלָאפְן אֵיינֶער אַלֵיין אִין אַ גַאנְצֶע הוֹיז, גֵייט מֶען אוֹיךְ נִישְׁט אַרוּם אָן קֵיין קְלֵיידֶער״, זָאגְן זֵיי מִיר: ״אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערְן שְׁלָאפְן אוֹיךְ אָן קְלֵיידֶער״; אִיךְ הָאבּ זֵייעֶר אַסַאךְ גֶעדַארְפְט רֶעדְן צוּ זֵיי אַז עֶס אִיז נִישְׁט אֵיידְל אוּן נִישְׁט מֶענְטְשְׁלִיךְ אַזוֹי אַרוּם צוּ גֵיין, אוּן מֶען דַארְף זַיין אָנְגֶעטוּן אֲפִילוּ מֶען אִיז אִין דִי אֵייגֶענֶע שְׁטוּבּ, בִּיז אִיךְ הָאבּ עֶס גֶעקֶענְט אַרַיין לֵייגְן אִין זֵיי, אוּן דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעהָאלְפְן זֵיי הָאבְּן חֲתוּנָה גֶעהַאט אוּן פִירְן זִיךְ מִיט יִרְאַת שָׁמַיִם. דֶערְפַאר בֶּעט אִיךְ דִיר זָאלְסְט אַכְטוּנְג גֶעבְּן וִוי אַזוֹי דוּ פִירְסְט זִיךְ, אַזוֹי וֶועסְטוּ הָאבְּן נַחַת פוּן דַיינֶע קִינְדֶער.

אַסַאךְ מָאל זֶענֶען דָא זַאכְן וָואס זֶעט אוֹיס פַאר עֶלְטֶערְן וִוי קְלֵיינִיקֵייטְן; עֶס קֶען זַיין אַז עֶס אִיז טַאקֶע קְלֵיינִיקֵייטְן, אָבֶּער וֶוען עֶס קוּמְט אוֹיפְצוּשְׁטֶעלְן אַ שְׁטוּבּ, וֶוען עֶס קוּמְט אַז קִינְדֶער זָאלְן אוֹיפְוַואקְסְן מִיט יִרְאַת שָׁמַיִם, אִיז עֶס שׁוֹין גָארְנִישְׁט קֵיין קְלֵיינִיקֵייטְן. לָאמִיר נֶעמֶען אַ בֵּיישְׁפִּיל זִינְגֶען זְמִירוֹת שַׁבָּת, עֶס זֶעט אוֹיס וִוי אַ קְלֵיינִיקֵייט, אָבֶּער וֶוען עֶס קוּמְט אוֹיפְצוּשְׁטֶעלְן אַ אִידִישֶׁע שְׁטוּבּ, אִיז עֶס אֵיינֶע פוּן דִי וִויכְטִיגְסְטֶע זַאכְן, קִינְדֶער וַוארְטְן אוּן קוּקְן אַרוֹיס אוֹיף שַׁבָּת, קִינְדֶער גֶעדֶענְקֶען אוֹיף שְׁטֶענְדִיג דֶער שַׁבָּת טִישׁ פוּן דִי עֶלְטֶערְן, דָאס אִיז אַ זַאךְ וָואס וֶועט מִיט גֵיין מִיט זֵיי שְׁפֶּעטֶער וֶוען זֵיי וַואקְסְן אוֹיף, דָאס וֶועט זֵיי בְּלַייבְּן אִין זִכָּרוֹן.

דֶער רֶבִּי זָאגְט לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, (חֵלֶק ב׳, סִימָן ב): ״דֶער עִיקָר פוּן אִידִישְׁקֵייט אִיז תְּמִימוּת וּפְשִׁיטוּת; דֶער רֶבִּי כַאפְּט אָן לְמָשָׁל, זִינְגֶען זְמִירוֹת שַׁבָּת בַּיי דִי דְרֵיי סְעוּדוֹת אוּן בַּיי מְלַוֵּה מַלְכָּה, דָאס אִיז עִיקָר פוּן אִידִישְׁקֵייט״; דָאס אִיז אַ זַאךְ וָואס גֵייט אַרַיין אִין דִי קִינְדֶער זֵייעֶר שְׁטַארְק, אֲפִילוּ זֵיי זֶענֶען נָאךְ זֵייעֶר יוּנְג. דֶערְפַאר בֶּעט אִיךְ דִיר זֵייעֶר, זָאלְסְט זִיךְ אוֹיפְפִירְן שֵׁיין אוּן אֵיידְל. זֶע צוּ זִינְגֶען זְמִירוֹת בַּיי דִי סְעוּדוֹת, אֲפִילוּ דוּ בִּיסְט מִיד אוּן אוֹיסְגֶעמַאטֶערְט, דוּ וִוילְסְט גֵיין שְׁלָאפְן, דַאךְ זָאלְסְטוּ זִינְגֶען זְמִירוֹת בַּיי דִי סְעוּדוֹת.

קֵיינֶער הֵייסְט דִיר נִישְׁט מַאכְן לַאנְגֶע סְעוּדוֹת. אַז דוּ בִּיסְט מִיד, מַאךְ אַ קוּרְצֶע סְעוּדָה, אָבֶּער מִיט זְמִירוֹת, מִיט יִרְאַת שָׁמַיִם. פַארְצֵייל אַפָּאר שֵׁיינֶע מַעֲשִׂיוֹת פַאר דַיין וַוייבּ אוּן קִינְדֶער, פַארְצֵייל זֵיי מַעֲשִׂיוֹת פוּן תְּפִלָּה, פַארְצֵייל זֵיי מַעֲשִׂיוֹת פוּן צַדִיקִים, וֶועסְטוּ זֶען וִוי זֵיי וֶועלְן דִיר אוֹיסְהֶערְן.

טֵייעֶרֶער ..., דָאס לֶעבְּן גֵייט זֵייעֶר שְׁנֶעל; מֶען אִיז מַמָּשׁ יֶעצְט גֶעוֶוען אַ אִינְגְל, אַ בָּחוּר, מַמָּשׁ יֶעצְט גֶעבּוֹירְן אַ קִינְד, אוּן מֶען הָאט שׁוֹין גְרוֹיסֶע קִינְדֶער. מֶען הָאט אַמָאל גֶעזֶען וִוי ר׳ נָתָן רֶעדְט דִבּוּרֵי הִתְחַזְּקוּת מִיט אַ קִינְד, הָאט מֶען אִים גֶעפְרֶעגְט פַארְוָואס עֶר פַארְבְּרֶענְגְט מִיט אַ קִינְד, הָאט ר׳ נָתָן גֶעזָאגְט מִיט אַ נִגּוּן: ״אָט אִיז מֶען אַ אִינְגְל, אָט אִיז מֶען אַ בָּחוּר, אָט אִיז מֶען אַ אִינְגֶערְמַאן, אָט אִיז מֶען אַן אַלְטֶער אִיד אוּן אָט פִירְט מֶען שׁוֹין צוּם אֵייבִּיגְן אָרְט - צוּם בֵּית הַחַיִּים״, אַזוֹי וִוי אֵיינֶער זָאגְט, וָואס אִיז אַ נַפְקָא מִינָהּ אַ קִינְד צִי אַן אַלְטֶער אִיד - אַלֶעס אִיז אֵיינְס, דָאס זֶעלְבֶּע זָאג אִיךְ דִיר: ״דוּ מֵיינְסְט אַז דוּ הָאסְט קְלֵיינֶע קִינְדֶער, דַארְפְסְטוּ נִישְׁט אַכְטוּנְג גֶעבְּן וִוי אַזוֹי דוּ פִירְסְט זִיךְ אוֹיף, דוּ טְרַאכְסְט ׳וֶוען זֵיי וֶועלְן זַיין עֶלְטֶער וֶועל אִיךְ אַכְטוּנְג גֶעבְּן׳, זָאלְסְטוּ וִויסְן אַז אָט אִיז מֶען אַ אִינְגֶערְמַאן, אוּן אָט הָאט מֶען שׁוֹין אַ שְׁטוּבּ מִיט קִינְדֶער״.

אַ פְרֵיילִיכְן שַׁבָּת.

גִיסְטֶע פוּן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, קֶען עֶר דֶערְמָאלְט לוֹיפְן צוּ דִי תּוֹרָה, צוּ זָאגְן פְּרָקִים מִשְׁנַיוֹת אוּן דַפִּים גְמָרָא, אוּן אַזוֹי וַוייטֶער. דֶער עִיקָר אִיז אַז דֶער מֶענְטְשׁ זָאל וִויסְן אַז עֶר הָאט גוּטֶע פְּלֶעצֶער וואוּ זִיךְ צוּ בַּאהַאלְטְן, אוֹיבּ שְׁפִּירְט עֶר יֶעצְט אַ גֶעשְׁמַאק צוּ לֶערְנֶען, זָאל עֶר זִיךְ זֶעצְן לֶערְנֶען, אוּן אוֹיבּ הָאט עֶר נִישְׁט קַיין גֶעדוּלְד יֶעצְט צוּ לֶערְנֶען, זָאל עֶר רֶעדְן אַפָּאר וֶוערְטֶער צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

אוּן אוֹיבּ הָאט דֶער מֶענְטְשׁ נִישְׁט קַיין גֶעדוּלְד צוּ קַיין אֵיינְס פוּן דִי צְוֵויי, טָאר עֶר אוֹיךְ נִישְׁט וֶוערְן צֶעבְּרָאכְן, עֶר קֶען זִיךְ מְחַיֶּה זַיין מִיט אַנְדֶערֶע גוּטֶע זַאכְן וָואס עֶר אִיז זוֹכֶה צוּ טוּן, עֶר קֶען פְּרוּבִּירְן צוּ טוּן עֶפֶּעס חֶסֶד, אָדֶער סֵיי וֶועלְכֶע אַנְדֶערֶע גוּטֶע זַאכְן אוּן זִיךְ זֵייעֶר מְחַיֶּה׳ זַיין מִיט דֶעם, דֶער עִיקָר אִיז עֶר זָאל זִיךְ הַאלְטְן אַלְץ פְרֵיילִיךְ.

דָאס זָאגְט אוּנְז דֶער פָּסוּק, ״אִם יָבוֹא עֵשָׂו אֶל הַמַּחֲנֶה הָאַחַת וְהִכָּהוּ״, אוֹיבּ דֶער יֵצֶר הָרַע אִיז דִיר בֵּייגֶעקוּמֶען בַּיי אֵיין מַחֲנֶה, עֶר הָאט אַוֶועקְגֶענוּמֶען פוּן דִיר גֶעשְׁמַאק פוּן לֶערְנֶען אָדֶער דַאוֶונֶען, ״וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לִפְלֵיטָה״, זָאל דֶער מֶענְטְשׁ גְלַייךְ לוֹיפְן צוּ אַ צְוֵוייטֶע מַחֲנֶה, וַוייל אַלֶעמָאל אִיז דָא עֶפֶּעס אַ גוּטֶע זַאךְ וָואס אַ מֶענְטְשׁ קֶען זִיךְ מְחַיֶּה׳ זַיין דֶערְמִיט, אוּן דָאס וֶועט אִים אָפְּהִיטְן פוּן אַלֶעס שְׁלֶעכְטְס.

חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה זָאגְן (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פַּרְשָׁה מ״ב, סִימָן ג׳) ״אֵין ׳וְהָיָה׳ אֶלָּא לָשׁוֹן שִׂמְחָה״, דָאס וָוארְט וְהָיָה אִיז אַ לָשׁוֹן פוּן שִׂמְחָה, דָאס הָאט יַעֲקֹב אָבִינוּ גֶעזָאגְט ״׳וְהָיָה׳ הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לִפְלֵיטָה״, אִין וָואסֶערֶע מַצָּב אַ מֶענְטְשׁ גֶעפוּנְט זִיךְ נָאר, זָאל עֶר זִיךְ שְׁטַארְקְן צוּ זַיין פְרֵיילִיךְ מִיט סֵיי וֶועלְכֶע נְקוּדוֹת טוֹבוֹת עֶר הָאט נָאר. וֶוען אַ אִיד אִיז פְרֵיילִיךְ אִיז אַ סִימָן אַז עֶר אִיז יֶעצְט בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן, וִוי דֶער פָּסוּק זָאגְט (דִבְרֵי הַיָּמִים-א ט״ז, כ״ז) ״עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ״, בַּיים אֵייבֶּערְשְׁטְן אִיז אַלְץ פְרֵיילִיךְ. דֶער הֵיילִיגֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כ״ד) אַז דוּרְךְ שִׂמְחָה וֶוערְט מֶען אוֹיסְגֶעהֵיילְט פוּן אַלֶע פְּרָאבְּלֶעמֶען אוּן קְרֶענְק, סֵיי בְּרוּחָנִיוּת אוּן סֵיי בְּגַשְׁמִיוּת. וֶוען אַ אִיד הַאלְט זִיךְ פְרֵיילִיךְ וֶוערְט עֶר גֶערַאטֶעוֶועט פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס, אַזוֹי וִוי דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קס״ט), ״וֶוען אַ מֶענְטְשׁ אִיז פְרֵיילִיךְ, הִיט אִים דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אַלֵיין אָפּ פוּן עֲבֵירוֹת״.

לָאמִיר נֶעמֶען דִי עֵצוֹת וָואס יַעֲקֹב אָבִינוּ הָאט אוּנְז אוֹיסְגֶעלֶערְנְט, זִיךְ שְׁטַארְקְן מִיט תּוֹרָה אוּן תְּפִלָּה, זִיךְ שְׁטַארְקְן צוּ זַיין פְרֵיילִיךְ מִיט יֶעדֶע קְלֵיינֶע גוּטֶע זַאךְ וָואס מְ׳הָאט, אוּן אַזוֹי וֶועלְן מִיר הָאבְּן אַ זִיס לֶעבְּן אוֹיף דִי וֶועלְט אוּן אוֹיף יֶענֶע וֶועלְט.

(שִׂיחוֹת מוֹהֲרָא״שׁ לְפָרָשַׁת וַיִּשְׁלַח)

<<<<<< מוֹהֲרָא"ש דֶערְצֵיילְט

דִי טֶעג פוּן חֲנוּכָּה זֶענֶען גֶעשְׁטֶעלְט לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל, אַזוֹי וִוי מֶען זָאגְט בַּיי "עַל הַנִיסִים" דִי וֶוערְטֶער "וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנוּכָּה לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל", דִי טֶעג זֶענֶען גֶעשְׁטֶעלְט צוּ לוֹיבְּן אוּן צוּ דַאנְקֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן. כָאטְשׁ אַ גַאנְץ יָאר דַארְף מֶען אוֹיךְ דַאנְקֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אִיז אָבֶּער דִי טֶעג פוּן חֲנוּכָּה מֶער מְסוּגָל פַאר דֶעם.

אַנְשְׁטָאט צוּ קוּקְן אוֹיף דִי שְׁלֶעכְטֶע זַאכְן וָואס מֶען הָאט, אַנְשְׁטָאט צוּ קוּקְן אוֹיף דִי צָרוֹת אוּן יִסוּרִים וָואס מֶען הָאט, דַארְף מֶען זִיךְ צוּגֶעוואוֹינֶען צוּ קוּקְן אוֹיף דִי גוּטֶע זַאכְן וָואס מֶען הָאט, אוֹיף דִי פִילֶע טוֹבוֹת אוּן חֲסָדִים וָואס דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער טוּט מִיט אוּנְז שְׁטֶענְדִיג.

דֶער יֵצֶר הָרַע מַאכְט בְּלִינְד דֶעם מֶענְטְשׁ אַז עֶר זָאל נִישְׁט זֶען דִי גוּטֶע חֲסָדִים וָואס עֶר בַּאקוּמְט, וֶוען מֶען זִיצְט אָבֶּער בַּיי דִי חֲנוּכָּה לִיכְט, דַארְף מֶען אַרַיינְטְרַאכְטְן אוּן זֶען אַז מֶען אִיז ב"ה גֶעזוּנְט, אַז דִי מִשְׁפָּחָה אִיז גֶעזוּנְט, אַז מֶען הָאט אוֹיגְן צוּ זֶען, אוֹיעֶרְן צוּ הֶערְן, צֵיינֶער צוּ עֶסְן, הֶענְט אָנְצוּכַאפְּן, אוּן פִיס צוּ גֵיין. אַז מֶען אִיז זוֹכֶה אַרַיינְצוּכַאפְּן מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אַז מֶען גֵייט מִיט בָּארְד אוּן פֵּאוֹת, מִיט צִיצִית, מִיט אַ קַאפְּל, אַז מֶען הָאט אַ מְזוּזָה אוֹיפְ'ן טִיר, אַז מֶען לֵייגְט תְּפִלִּין, אַז מֶען הִיט שַׁבָּת, אַז מֶען עֶסְט כָּשֵׁר'ס. אַז מֶען אִיז זוֹכֶה צוּ לֶערְנֶען תּוֹרָה, צוּ דַאוֶונֶען, צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן דִי לִיסְטֶע עֶנְדִיגְט זִיךְ נִישְׁט.

וֶוען מֶען טְרַאכְט אִין דֶעם אַרַיין, זֶעט מֶען אַז דִי פִילֶע גוּטְס וָואס מֶען הָאט, וֶועגְט גָאר שְׁטַארְק אִיבֶּער דִי שְׁלֶעכְטֶע חֲלָקִים וָואס מֶען הָאט. אוּן דַאן הוֹיבְּט מֶען אָן צוּ דַאנְקֶען אוּן צוּ לוֹיבְּן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

דָאס רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אִיז אַ "חֶרֶב פִּיפִיּוֹת", אַ שְׁוֶוערְד וָואס אִיז שַׁארְף פוּן צְוֵויי זַייטְן. פוּן אֵיין זַייט דַארְף מֶען בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אוּן פוּן דִי אַנְדֶערֶע זַייט דַארְף מֶען דַאנְקֶען דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן. אַ סַךְ מָאל אִיז דִי הַארְץ פַארְשְׁטָאפְּט אוּן מֶען קֶען נִישְׁט עֶפֶענֶען דָאס מוֹיל צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן וָואס מֶען דַארְף, אָבֶּער אַז מֶען הוֹיבְּט אָן קוֹדֶם צוּ קוּקְן אוֹיף דִי זַאכְן וָואס מֶען הָאט שׁוֹין יָא, אוּן מֶען דַאנְקְט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן דֶערוֹיף, דַאן זֶעט מֶען אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט שׁוֹין אַ סַךְ מָאל גֶעהָאלְפְן, אוּן דָאס עֶפֶענְט דִי הַארְץ צוּ בֶּעטְן אוֹיךְ דִי אִיבְּרִיגֶע זַאכְן וָואס מֶען הָאט נָאכְנִישְׁט.

דֶער הֵיילִיגֶער "קְדוּשַּׁת לֵוִי" זי"ע אִיז מַסְבִּיר דָאס וָואס דִי גְמָרָא זָאגְט (בְּרָכוֹת ז.) אַז אַ 'צַדִיק גָמוּר' אִיז 'צַדִיק וְטוֹב לוֹ', אוּן אַ 'צַדִיק שֶׁאֵינוֹ גָמוּר' אִיז 'צַדִיק וְרַע לוֹ'. זָאגְט עֶר אַז אַ 'צַדִיק גָמוּר' פוּן אִים הֶערְט מֶען אֵייבִּיג נָאר אַז אִיז אִים גוּט אוּן פֵיין, עֶר אִיז אַ 'צַדִיק וְטוֹב לוֹ' עֶר קוּקְט נָאר אוֹיף דִי גוּטֶע זַאכְן וָואס עֶר פַארְמָאגְט. אָבֶּער אַ 'צַדִיק שֶׁאֵינוֹ גָמוּר' אִיז אַ 'צַדִיק וְרַע לוֹ', מֶען הֶערְט אֵייבִּיג פוּן אִים וִוי שְׁלֶעכְט עֶס גֵייט אִים דָאס לֶעבְּן, עֶר אִיז אַ 'צַדִיק וְרַע לוֹ', עֶר זֶעט נָאר דִי שְׁלֶעכְטֶע חֲלָקִים וָואס עֶר הָאט.

דִי יְוָנִים הָאבְּן גֶעוָואלְט אַרַיינְבְּרֶענְגֶען אַז עֶס נָאר דָא טֶבַע, נִישְׁט דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער פִירְט דִי וֶועלְט נָאר אַז דִי וֶועלְט פִירְט זִיךְ מִיט טֶבַע מִקְרֶה אוּן מַזָל, עֶס גֶעשֶׁעט זַאכְן פוּן זִיךְ אַלֵיין. וֶוען אַ אִיד פַאלְט אַרַיין אִין דִי קְלִיפָּה פוּן דִי יְוָנִים, עֶר גְלֵייבְּט נִישְׁט אַז נָאר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער פִירְט דִי וֶועלְט, דַאן אִיז עֶר אוֹיף גֶעהַאקְטֶע צָרוֹת; יֶעדֶע זַאךְ וָואס עֶס גֵייט אִים נִישְׁט גוּט, מַאכְט אִים אִינְגַאנְצְן פַארְלוֹירְן, עֶר הָאט זִיךְ נִישְׁט צוּ וֶועם צוּ וֶוענְדְן אוּן עֶר הָאט נִישְׁט וֶוער עֶס זָאל אִים הֶעלְפְן.

יֶעצְט אָבֶּער אִין דִי טֶעג פוּן חֲנוּכָּה הָאבְּן דִי הֵיילִיגֶע חַשְׁמוֹנָאִים בַּאזִיגְט דִי יְוָנִים, אוּן נִישְׁט אוֹיף אַ דֶרֶךְ הַטֶבַע, דִי חַשְׁמוֹנָאִים זֶענֶען גֶעוֶוען אַ סַךְ וֶוייניגֶער אוּן אַ סַךְ שְׁוַואכֶער פוּן דִי יְוָנִים, וַוייל זֵיי הָאבְּן אָבֶּער זִיךְ גֶעהַאלְטְן מִיטְ'ן אֵייבֶּערְשְׁטְן, זֵיי הָאבְּן גֶעבֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן, הָאט זֵיי דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער גֶעהָאלְפְן אוּן זֵיי הָאבְּן בַּאזִיגְט דִי יְוָנִים. אוּן דָאס דַארְף אוּנְז אוֹיךְ לֶערְנֶען אַז עֶס נִישְׁט דָא קַיין דֶרֶךְ הַטֶבַע, אַלֶעס פִירְט נָאר דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער, אוּן וֶוען מֶען וֵוייסְט דָאס, עֶפֶענְט מֶען אוֹיף דִי מוֹיל אוּן מֶען דַאנְקְט דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן פַאר דִי גוּטֶע זַאכְן וָואס מֶען הָאט, אוּן מֶען בֶּעט אוֹיךְ אוֹיף וַוייטֶער.

וֶוען אַ אִיד גֶעוואוֹינְט זִיךְ צוּ דָאס צוּ טוּהְן, וֶועט עֶר הָאבְּן דִי גַן עֵדֶן אוֹיף דִי וֶועלְט. עֶר וֶועט זַיין דֶער גְלִיקְלִיכְסְטֶער מֶענְטְשׁ אוֹיף דֶער וֶועלְט.

הַאק נִישְׁט אַרַיין אִין אַ צְוֵוייטְן

וֶוען עֶס וֶוערְט טוּנְקְל אִין אַ צִימֶער וואוּ מֶענְטְשְׁן דְרֵייעֶן זִיךְ, וֶוערְט דָארְט אַ גְרוֹיסֶע בֶּהָלָה. אֵיינֶער זֶעט נִישְׁט דֶעם צְוֵוייטְן, מֶען הַאקְט אַרַיין אֵיינֶער אִינֶעם צְוֵוייטְן אוּן עֶס טוֹיג נִישְׁט דֶער מַצָב. אֵיינְמָאל עֶס וֶוערְט לִיכְטִיג אִיז מַמָשׁ אַ מְחַיֶ', מֶען זֶעט וואוּ יֶעדֶער שְׁטֵייט, אוּן דַאן קֶען יֶעדֶער גֵיין זַיין וֶועג אָן דַארְפְן שְׁטֶערְן אַ צְוֵוייטְן.

אִין דִי הֵיילִיגֶע חֲנוּכָּה טֶעג, וֶוען מֶען צִינְדְט אָן דִי לִיכְטֶעלֶעךְ פוּן דִי מְנוֹרָה, אוּן מִיר זֶענֶען נָאךְ פוּן דִי מְהַדְרִין מִן הַמְהַדְרִין אַז יֶעדֶער פוּן דִי מִשְׁפָּחָה צִינְדְט אָן דִי מְנוֹרָה, אוּן יֶעדֶע נַאכְט לֵייגְט מֶען צוּ נָאךְ אַ לִיכְטְל, דַארְף דָאס אוֹיפְשַׁיינֶען אוּן אוֹיפְלַייכְטְן אוּנְזֶער לֶעבְּן, אַז מִיר זָאלְן אָנְהוֹיבְּן זֶען אַז עֶס אִיז דָא נָאךְ מֶענְטְשְׁן אוֹיף דֶער וֶועלְט, עֶס אִיז דָא אַלֶע סָארְט פַארְשִׁידֶענֶע מֶענְטְשְׁן, אוּן יֶעדֶער מֶענְטְשׁ הָאט זַיינֶע גֶעפִילְן, אוּן מֶען דַארְף אָנְהוֹיבְּן זִיךְ צוּ רֶעכֶענֶען מִיט יֶענֶעמְ'ס גֶעפִילְן, נִישְׁט אַרַיינְצוּהַאקְן אִין אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן, נָאר יֶעדֶער זָאל זִיךְ גֵיין זַיין אֵייגֶענֶע וֶועג.

דִי חֲנוּכָּה לִיכְט צִינְדְט מֶען אָן "עַד שֶׁתִּכְלֶה רֶגֶל מִן הַשּׁוּק" בִּיז עֶס וֶועט זִיךְ אוֹיפְהֶערְן דִי לָשׁוֹן הָרַע אוּן רְכִילוּת, דָאס אַרוּם טְרָאגְן פוּן אֵיינֶעם צוּם צְוֵוייטְן אוּן אָנְזֵייעֶן מַחְלוֹקֶת. חֲנוּכָּה אִיז אַ צַייט וָואס דַארְף אַרַיינְבְּרֶענְגֶען שָׁלוֹם וְשַׁלְוָה, אַלֶע אִידְן זָאלְן זִיךְ הַאלְטְן אִינְאֵיינֶעם, נָאר שְׁטַארְקְן אוּן מְחַזֵק זַיין אֵיינֶער דֶעם צְוֵוייטְן, אוּן נִישְׁט מַאכְן ח"ו קַיין מַחְלוֹקֶת צְוִוישְׁן אִידְן.

שָׁלוֹם הוֹיבְּט זִיךְ אָן בַּיי זִיךְ אַלֵיין. וֶוען אַ מֶענְטְשׁ אִיז נִישְׁט צוּפְרִידְן מִיט זִיךְ אַלֵיין, עֶר לֶעבְּט

<<<<<<

שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּרֶסְלֶב

מֶעג אִיךְ יֶעצְט פָארְן קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל?

לְכָבוֹד דֶער רֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלִיטָ"א,

מִיר וואוֹינֶען אִין אֵיירָאפֶּע, אוּן מִיר הָאבְּן אַ נָאנְטֶע מִשְׁפָּחָה חֲתוּנָה אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִין בְּעֶרֶךְ צְוֵויי חֳדָשִׁים אַרוּם, אָבֶּער אַזוֹי וִוי דֶער מַצָב אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אִיז דֶערְוַוייל נִישְׁט זִיכֶער, עֶס אִיז אַ מַצָב מִלְחָמָה, הָאבּ אִיךְ גֶעוָואלְט פְרֶעגְן אוֹיבּ מֶען מֶעג הַלָכָה'דִיג אַהִינְפָארְן?

יְיַשֶׁר כֹּחַ

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ

יוֹם ב' פַּרְשַׁת תּוֹלְדוֹת, כ"ט מַר-חֶשְׁוָן, שְׁנַת תשפ"ד לִפְרָט קָטָן

לְכָבוֹד ... נֵרוֹ יָאִיר

אִיךְ הָאבּ עֶרְהַאלְטְן דַיין בְּרִיוו.

קֶענְסְט פָארְן קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וואוּ אִיז דֶען נִישְׁט קַיין סַכָּנָה? אִיבֶּעראַל דַארְף מֶען רַחֲמֵי שָׁמַיִם; אִין חוּץ לָאָרֶץ אִיז מֶען גָארְנִישְׁט פַארְזִיכֶערְט, אִידִישֶׁע קִינְדֶער זֶענֶען אַזוֹי וִוי אַ שֶׁעפֶּעלֶע צְוִוישְׁן זִיבֶּעצִיג פַארְצִיקְנְדֶע וֶועלְף, וָואס בְּדֶרֶךְ נֵס בְּלַייבְּט דִי שֶׁעפֶּעלֶע גַאנְץ, דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הִיט אוּנְז. אַזוֹי וִוי חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה דֶערְצֵיילְן (תַּנְחוּמָא תּוֹלְדוֹת, סִימָן ה) אַדְרִיָּאנוֹס הָאט גֶעזָאגְט פַאר רֶבִּי יְהוֹשֻׁעַ: "גְּדוֹלָה הַכִּבְשָׂה הָעוֹמֶדֶת בֵּין שִׁבְעִים זְאֵבִים", דִי שֶׁעפְּסֶעלֶע וָואס שְׁטֵייט צְוִוישְׁן דִי זִיבֶּעצִיג וֶועלְף אִיז זֵייעֶר גְרוֹיס אוּן שְׁטַארְק; עֶר הָאט גֶעוָואלְט אוֹיסְלוֹיבְּן דִי אִידְן אַז אִידְן מוּזְן זַיין זֵייעֶר אַ שְׁטַארְקֶע פָאלְק, אַז מִיט דֶעם וָואס אַלֶע פֶעלְקֶער ווִילְן אִיר אוֹיסְרַייסְן, אַזוֹי וִוי וֶועלְף וָואס ווִילְן פַארְצִיקְן אַ שֶׁעפֶּעלֶע - אִיז דִי שֶׁעפֶּעלֶע נָאכְאַלְץ דָא, "אָמַר לוֹ", הָאט רֶבִּי יְהוֹשֻׁעַ אִים גֶעזָאגְט: עֶס הָאט נִישְׁט צוּטוּן מִיט אוּנְזֶער שְׁטַארְקְקֵייט, "גָּדוֹל הוּא הָרוֹעֶה שֶׁמַּצִּילָהּ וְשׁוֹמְרָהּ וְשׁוֹבְרָן לִפְנֵיהֶן", דֶער פַּאסְטוּךְ אִיז אַ שְׁטַארְקֶער, דֶער פַּאסְטוּךְ הִיט אִיר; דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הִיט דִי אִידִישֶׁע פָאלְק.

דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער זָאל הֶעלְפְן זָאלְסְט הָאבְּן הַצְלָחָה אִין אַלֶע עִנְיָנִים.

(עֲצָתוֹ אֱמוּנָה תּוֹלְדוֹת תשפ"ד)

BreslevCenter.com\answers

מוֹהֲרָא"ש דֶערְצֵיילְט <<<<<<

נִישְׁט בְּשָׁלוֹם מִיט זִיךְ אַלֵיין. דַאן וֶועט עֶר זִיךְ אוֹיךְ קְרִיגְן מִיט זַיינֶע אַרוּמִיגֶע. וֶוען אַ מֶענְטְשׁ הַאלְט זִיךְ אָבֶּער פְרֵיילִיךְ, עֶר הַאלְט פוּן זִיךְ אַלֵיין, עֶר לֶעבְּט בְּשָׁלוֹם מִיט זִיךְ, וֶועט עֶר אוֹיךְ לֶעבְּן בְּשָׁלוֹם מִיט אַנְדֶערֶע מֶענְטְשְׁן.

חֲנוּכָּה אִיז דִי רִיכְטִיגֶע צַייט צוּ בֶּעטְן דֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן אַז מֶען זָאל לֶעבְּן בְּשָׁלוֹם מִיט יֶעדְן אִיד, אוּן נִישְׁט זַיין פַארְמִישְׁט אִין קַיין שׁוּם סָארְט מַחְלוֹקֶת.

וֶועקְט אַייךְ אוֹיף

וֶוען עֶס וֶוערְט לִיכְטִיג אִין שְׁטוּבּ וֶועקְט מֶען זִיךְ אוֹיף פוּן שְׁלָאף. דָאס אִיז נָאךְ אַ זַאךְ צוּ וָואס חֲנוּכָּה אִיז מְסוּגָל, דִי לִיכְטִיגְקֵייט וָואס דִי חֲנוּכָּה לִיכְט בְּרֶענְגֶען אַרַיין, וֶועקְט אוֹיף דֶעם מֶענְטְשׁ פוּן זַיין טִיפְן שְׁלָאף וָואס עֶר שְׁלָאפְט אוֹיף דִי וֶועלְט.

מֶענְטְשְׁן דְרֵייעֶן זִיךְ אַרוּם פַארְשְׁלָאפְן, וִוי אַ לְבָנָה קְרִיכֶער, אַ מֶענְטְשׁ וָואס שְׁפַּאצִירְט אַרוּם אִינְמִיטְן שְׁלָאף. עֶס זֶעט אוֹיס וִוי דֶער מֶענְטְשׁ קוּמְט אוּן גֵייט, עֶר גֵייט אָן אִין לֶעבְּן, אָבֶּער זַיין מֹחַ שְׁלָאפְט, עֶר טְרַאכְט נִישְׁט פוּנֶעם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

וִוי אַזוֹי קֶען אַ מֶענְטְשׁ וִויסְן אוֹיבּ עֶר אִיז וַואךְ אָדֶער עֶר שְׁלָאפְט? וֶוען אַ אִיד רֶעדְט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אִיז עֶר אוֹיף, אוּן וֶוען עֶר רֶעדְט נִישְׁט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, דַאן שְׁלָאפְט עֶר, זַיין מֹחַ אִיז פַארְשְׁלָאפְן.

וֶוען יַעֲקֹב הָאט זִיךְ אוֹיפְגֶעוֶועקְט פוּן זַיין שְׁלָאף, זָאגְט דֶער פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית כח, טז) "וַיִּיקַץ יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אָכֵן יֵשׁ ה' בַּמָּקוֹם הַזֶּה". וִוי אַזוֹי וֵוייסְט מֶען אַז מֶען אִיז אוֹיפְגֶעשְׁטַאנֶען פוּן שְׁלָאף? וֶוען מֶען קֶען זָאגְן מִיט אַ פוּל מוֹיל "אָכֵן יֵשׁ ה' בַּמָּקוֹם הַזֶּה", מֶען וֵוייסְט אוּן מֶען פִילְט אַז דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער אִיז דָא מִיט אוּנְז שְׁטֶענְדִיג, אוּן מֶען הוֹיבְּט צוּ רֶעדְן צוּ אִים.

בַּיי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן זָאגְט רַשִׁ"י "לְהַגִּיד שִׁבְחוֹ שֶׁל אַהֲרֹן שֶׁלֹּא שִׁינָּה", אַלֶע מְפוֹרְשִׁים מוּטְשֶׁען זִיךְ מִיט דֶעם, דָאס אִיז דִי גַאנְצֶע גְרוֹיסְקַייט פוּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אַז עֶר הָאט נִישְׁט גֶעטוּהן אַנְדֶערְשׁ פוּן וָואס דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט גֶעהֵייסְן?

אָבֶּער רַשִׁ"י אִיז דָא מְרַמֵּז אַ צְוֵוייטֶע זַאךְ "שֶׁלֹּא שִׁינָּה" - אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אִיז נִישְׁט גֶעשְׁלָאפְן, אוּן עֶר הָאט נִישְׁט גֶעלָאזְט אַנְדֶערֶע אִידְן שְׁלָאפְן. מִיט דִי הֵיילִיגֶע מְנוֹרָה וָואס עֶר הָאט אָנְגֶעצִינְדֶען הָאט עֶר אַרַיין גֶעבְּרֶענְגְט אַ לִיכְטִיגְקַייט אוֹיף דִי וֶועלְט, עֶס הָאט נִישְׁט גֶעלָאזְט שְׁלָאפְן, עֶס הָאט אוֹיפְגֶעוֶועקְט אִידְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן, אַז מֶען זָאל עֶפֶענֶען דִי מוֹיל אוּן אָנְהוֹיבְּן צוּ רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן.

דִי מַתָּנָה בַּאקוּמְט מֶען פוּן אַ צַדִּיק, וֶוען אַ אִיד אִיז זוֹכֶה צוּ גֵיין צוּ אַ צַדִּיק, וֶוערְט עֶר אוֹיפְגֶעוֶועקְט פוּן זַיין שְׁלָאף אוּן עֶר הוֹיבְּט אָן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן. דֶער רֶבִּי זָאגְט אַז דָאס אִיז מְרוּמָז אִין דִי וֶוערְטֶער פוּן דִי מִשְׁנָה (תְּרוּמוֹת פֶּרֶק א') "סְתָם חֵרֵשׁ אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר", אַז מֶען אִיז אַן "אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ" - מֶען הֶערְט נִישְׁט צוּ צוּם קוֹל פוּן צַדִּיק, דַאן אִיז מֶען אַן "אֵינוֹ מְדַבֵּר" - מֶען רֶעדְט נִישְׁט צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן. אַ אִיד דַארְף אוֹיפְזוּכְן אוּן טְרֶעפְן אַ צַדִּיק וָואס קֶען אִים אוֹיפְוֶועקְן פוּן שְׁלָאף, וָואס קֶען אִים מְעוֹרֵר זַיין אַז עֶר זָאל נִישְׁט פַארְשְׁלָאפְן זַיינֶע טֶעג אוּן יָארְן, נָאר עֶר זָאל אָנְהוֹיבְּן צוּ לֶעבְּן מִיטְן אֵייבֶּערְשְׁטְן.

דֶער רֶבִּי זָאגְט (לִיקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב' סִימָן פ"ג) אַז מָשִׁיחַ וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן אוֹיף דִי לָשׁוֹן פוּן 'מֵשִׂיחַ' אִלְּמִים. מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ וֶועט אַרַיינְבְּרֶענְגֶען אַז דִי גַאנְצֶע וֶועלְט זָאל עֶפֶענֶען דִי מוֹיל אוּן רֶעדְן צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן. אַזוֹי וִוי דֶער פָּסוּק זָאגְט (צְפַנְיָה ג, ט) "כִּי אָז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שָׂפָה בְרוּרָה לִקְרֹא כֻלָּם בְּשֵׁם ה' לְעָבְדוֹ שְׁכֶם אֶחָד". בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

(שִׂיחוֹת מוֹהֲרָא"ש עֶרֶךְ עִנְיָנֵי חֲנוּכָּה)

נייעס אינערהאלב מוסדותינו הק'

"בית הוראה 'עמק יחזקאל' קרית ברסלב" על שם הגה"צ מקארלסבורג

פאריגע וואך דאנערשטאג איז פארגעקומען א חנוכת הבית אויפן נייעם שטיבל "בית הוראה עמק יחזקאל", דער ראש ישיבה שליט"א האט זיך באטייליגט ביים חנוכת הבית אינאיינעם מיט'ן דיין הרב ר' יונה זינגער שליט"א דיין דקהילתינו, די חשובע כולל יונגעלייט האבן זיך באטייליגט, דער ראש ישיבה האט געגעבן אן עצה פאר די כולל יונגעלייט ווי אזוי מען קען זוכה זיין צו געדענקען און קענען גוט די הלכות מען זאל בעטן דעם אייבערשטן, 'אנשטאט זיצן לאנג אויף איין הלכה זאל מען ענדערש זיצן נאך א מינוט ביי אהבה רבה און בעטן והאר עינינו בתורתך'.

דער דיין שליט"א האט געפרעגט אויב עס איז פאסיג א נאמען געבן 'עמק יחזקאל' נאכן קארלסבורגער רב ז"ל דער זיידע פון ראש ישיבה שליט"א, ווייל ער האט זוכה געווען דארט אנהייבן פסק'נען שאלות און באקומען סמיכה פונעם רב ז"ל דער ראש ישיבה האט זייער הנאה געהאט און געזאגט אז עס פאסט צו געבן א נאמען נאך אזא גרויסער צדיק וואס האט זיך כל ימיו אוועק געגעבן אויפצושטעלן הונדערטער און טויזנטער מורה הוראות.

די שטעטל איינוואוינער האבן זוכה געווען אז דער דיין שליט"א באשיינט דער שטאט, און געבט זיך אוועק פיר און צוואנציג שעה אין מעת לעת סיי ווען מען דארף עפעס פרעגן. א גאנצן טאג זיצט ער אין היכל הבית המדרש, ווי ער איז דער ראש הכולל, און אלע ווייסן די אדרעס צו קענען קומען פרעגן אויב עס מאכט זיך א שאלה, אזוי אויך אין די אנדערע שעות, זיצט דער גרויסער גאון דער דיין שליט"א אסאך שעות אין זיין בית הוראה ווי ער לערנט און נעמט אויף די שואלים. דער דיין שליט"א נעמט אלעמען אויף בסבר פנים יפות, און ענטפערט בטוב טעם ודעת, דער דיין איז באקאנט אז אויסער זיין גרויסע גאונות בתורה, ווי ער אויסגעקאכט אין יעדע אזוי גערופענע "פארשטופטע הלכה", האט ער געלערנט פלייסיג אויך דער "פינפטער חלק שולחן ערוך", און דער דיין פארשטייט פון דעם שואל די שאלה "צווישן די שורות", און דער דיין שליט"א האט שוין געהאט די זכי' ארויסצוהעלפן און שטעלן אויף די פיס פילע אידישע שטובער.

אין א בריוו וואס דער ראש ישיבה שליט"א שרייבט די וואך פארן דיין שליט"א געדרוקט אין עצתו אמונה שרייבט דער ראש ישיבה זיין גרויס צופרידנהייט פונעם דיין. **"די גריסן פון כולל זענען געוואלדיג, אלע זאגן אזוינס האט מען נישט געזען, ווען מען גייט אריין אין שול זעט מען נאר התמדת התורה מיט עמלות בתורה.**

איך וויל דיר בעטן זאלסט זען אז אלע כולל אינגעלייט זאלן לערנען מער ווייניגער די זעלבע סעיפים, אזוי זאל מען קענען מקבל זיין איינער פון צווייטן, נישט די חברותא לערנט הלכות בישול און א צווייטע חברותא לערנט הלכות בורר, און דער הלכות רפואה, נאר אלע זאלן לערנען בערך די זעלבע אפגערוקט.

נעכטן האב איך געטראפן רבי יצחק שליט"א פון יבנאל, ער האט מיר געגעבן אזעלכע גוטע גריסן אויפן כולל, ער זאג, יעצט געפינט ער זיך פאר א וואך אין שטעטל, און ער האלט מיט אינדערפרי, פונקטליך צען אזייגער הויבט אן גיין א קול תורה, אזוינס און אזעלעכס, איך האב גרויס הנאה און גרויס נחת.

א גרויסן יישר כח פאר אלעס וואס דו העלפסט מיר, בעיקר עס זאל זיין א שטעטל געבויט אויף תורה ויראת שמים".

אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה.

סימן טוב ומזל טוב

מו"ה **חיים מאיר ערפס** הי"ו

צו זיין חתונה למזל טוב עב"ג

***

מו"ה **אברהם הערש וועבערמאן** הי"ו

דער גבאי פון "קרית ברסלב"

צו די געבורט פון א מיידל למזל טוב

***

מו"ה **יעקב גוטמאן** הי"ו

צו די געבורט פון א אינגל למזל טוב

***

מו"ה **שמואל דוד ברוין** הי"ו

צו די געבורט פון א מיידל למזל טוב

א פרייליכן חנוכה

דרשות און שיעורים, מעשיות, ניגונים, נוסח, און נאך, זיך צוצוגרייטן צום פרייליכן ליכטיגן יום טוב חנוכה מיט געשמאק

קול ברסלב

212-444-9191

1,1,9,4

חיזוק צום טיר

איר קענט באקומען אלע ספרי ברסלב, קונטרסים, "עצתו אמונה", דרשות, ניגונים, סידי'ס, USB'ס, SD'ס, און נאך; דעליווערט צו אייער טיר!

רופט אריין מיט אייער פארלאנג צו

347-509-4908

און מיר וועלן פרובירן בעז"ה עס צו שיקן צו אייך אהיים

קול ברסלב - שיעורים; חיזוק יומי; ניגונים; מעשיות פון תפלה; און נאך

845-351-0910 / 212-444-9191

ארץ ישראל 0797040066 / ענגלאנד 03303502361 / קאנאדא 438-300-8080

בעלגיע 3235003461 / ארגענטינא 1152354370

צו באקומען דעם גליון אויף אימעיל **breslevcenter@gmail.com**

קוואל פון חיזוק (פרויען) - שיעורים; מעשיות פון תפלה; רעספעפיס; און נאך

845-351-9060 /212-444-9169

ארץ ישראל 0797040069 / ענגלאנד 03303502363/ קאנאדא 438-320-9090

בעלגיע 3235003462 / ארגענטינא 1152354380